

Cipar je u krizi. Potrebna mu je financijska injekcija kako bi se održao financijski sustav. Za kreditnu liniju od 10 milijardi eura ciparska vlada mora izvršiti jednokratno oporezivanje štednje na računima poslovnih banaka koje posluju po ciparskim zakonima u Cipru od 6,75% za depozite do 100.000 eura, te 9,9% za depozite koji prelaze 100.000 eura. U Cipru je, prema očekivanjima, nastala drama. Građani Cipra su ogorčeni na tako uvedeni porez. Mora se reći da je to primjer bez presedana čije su posljedice u ovom trenutku nesagldive. Naprosto zvuči nevjerojatno da su moguća ta i takva rješenja u EU koja se diči svojim visokim demokratskim i inim standardima. Također je nezamislivo da bi se to moglo dogoditi Njemačkoj, Francuskoj ili bilo kojoj drugoj zemlji. Zvuči nevjerojatno.

Posljedice će biti, bez sumnje, tragične po financijski, posebice bankarski sustav Cipra. Jasno je ko dan da će depozitari napustiti ciparske banke što bi moglo izazvati kaos neslučenih razmjera. U tom slučaju kreditna linija od 10 milijardi čini mi se nedostatnim iznosom da bi amortizirao negativne učinke koje će izazvati navedena mjera. Bankarski sustav je zasnovan na povjerenju, pa se postavlja pitanje tko će u narednom razdoblju svoja sredstva deponirati u ciparskim bankama. Još više iznenađuje izjava predstavnika britanske vlade kako će osoblju iz Velike britanije bi nadoknađen iznos koji će se britanskim državljanima, sa boravištem u Cipru, oduzeti. Očito se radi o akciji kojoj je za cilj da se urazume ciparske vlasti i da prestanu funkcionirati kao financijska oaza. Dakle, radi se o kazni koju moraju snositi svi ciparski građani kako bi se deponentima iz inozemstva mogao oduzeti dio imovine koju drže u ciparskim bankama.

Poznato je da u cipaskim bankama postoje brojni računi građana iz bivših tzv. socijalističkih zemalja. Smatra se da je to vruć novac koji se je legalizirao putem cipaskog bankarskog sustava. Javna sredstva priopćavanja nas obavještavaju da dio novaca pripada organiziranom kriminalu. Ali, jednako tako nas obavještavaju da postoji značajan broj računa državljana iz zemalja članica EU, posebno iz VB, koji drže znatne depozite u ciparskim bankama. Nije nebitno spomenuti da je Švicarska kao najgulednija i najsigurnija oaza za inozemne depozitare ovom mjerom ponovno dobila na značaju. Naprosto nije za vjerovati da bi se Švicarskoj, ili bilo kojoj drugoj suverenoj zemlji koja nije u ozbiljnim financijskim poteškoćama, mogle takve mjere nametnuti. Dovoljno je podsjetiti kako svojevremeno SAD nisu uspjele dovesti u pitanje bankarsku tajnu koja Švicarskoj omogućuje akumulaciju značajne stabilne štednje depozitara iz cijelog svijeta, što omogućuje švicarskim bankarima da budu veliki financijski igrači na globalnoj razini.

Očito se radi o kaznenoj mjeri ma kako to gorko i nevjerojatno zvučilo. Ciparska vlada još se nije oglasila o navedenim „preporukama“ EU, ali je sasvim izvjesno da će eventualna provedba jednostrukog oporezivanja depozita u ciparskim bankama imati ogromne štete na dugi rok za sam Cipar, s jedne strane, i, s druge strane, sigurnost i stabilnost cijelog financijskog sustava EU mogao bi biti znatno narušen. Naime, teško je reći koliko vrućeg novca ima diljem EU. Ovom mjerom on će, sasvim sigurno, potražiti sigurnije utočište. Nije nevažno da su građani zemalja tzv. PIGS-a nezadovoljni stanjem što izražavaju svakodnevnim uličnim prosjedima.